การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

The Decisions of Local Politicians in Budget Allocation of Local Administrative Organizations in Muang Khon Kaen District, Khon Kaen Province

พระมหาสรายุทธ กลฺยาณเมธี (แก้วม่วง)
Phramaha Srayut Kanlayanamaeti (Kaewmaung)
สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา
Sutipong Sawatta
สมควร นามสีฐาน
Somkuan Namseethan
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus
Email: kanlayanamaetee1994@gmail.com

(**Received**: June 10, 2023/ **Revised**: October 5, 2023/ **Accepted**: October 7, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) เปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4 เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 131 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล และด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.15 รองลงมา ได้แก่ ด้านตัดสินใจโดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4 ด้านตัดสินใจเพื่อขยายคะแนนเสียง และด้านตัดสินใจเพื่อตอบสนองฐานคะแนนเสียงและรักษาฐานคะแนนเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 3.85 และ 3.60 ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจพบว่านักการเมืองท้องถิ่นที่มีการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักการเมืองท้องถิ่นที่มีเพศ อายุ วาระการดำรงตำแหน่ง และตำแหน่งต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะการตัดสินใจพบว่าการบริหารท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นและแตกต่างจากการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การแก้ไขปัญหาจึงต้องมีความรอบคอบ อีกทั้งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารแตกต่างกัน รัฐควรกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร ควรทบทวนแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดสรรงบประมาณ นำหลักอริยสัจ 4 ซึ่งประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มาใช้ประกอบการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณ

คำสำคัญ: การตัดสินใจ; นักการเมืองท้องถิ่น; การจัดสรรงบประมาณ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of decision-making of local politicians in budget allocation of local government organizations in Muang District, Khon Kaen Province; 2) to compare decisions of local politicians in budget allocation of local government organizations in Mueang District, Khon Kaen Province; 3) to study local politicians' decision-making suggestions for budget allocation of local government organizations in Muang District, Khon Kaen Province by applying the principles of the Four Noble Truths. This study was carried out by means of mixed-method research. There were 131 samples and 12 key informants. The research tools were a questionnaire and an interview form. The obtained data were analyzed using the social science software package and contextual content analysis.

The research results were as follows:

1) The level of decision-making of local politicians in budget allocation of local government organizations in Muang District, Khon Kaen Province was statistically rated at a high level ($\overline{x}$ 3.98). The highest mean value was seen in the aspect of the decision-making using a rational model and the decision-making using the incremental model ($\overline{x}$ = 4.15), followed by decision-making by applying the Four Noble Truths, and decision-making to meet the vote base and maintain the vote base ($\overline{x}$ = 4.13, 3.85, and 3.60) respectively.

2) The results of the decision comparison found that Local politicians with different education and average monthly incomes had different budget allocation decisions at the statistical significance level of 0.05. The local politicians of different sex, age, and positions had different decisions on budget allocation.

3) Decision recommendations found Local administration is flexible and different from central and regional administration. Solving the problem must be careful. In addition, local administrative organizations have different administrative capabilities. The state should decentralize power so that locals have administrative autonomy. Laws that hinder budget allocation should be reviewed. The application of the Four Noble Truths, consisting of Dukkha, Samudaya, Nirodha, and Magga should be used in making decisions on budget allocation.

Keywords: The Decisions; Local Politicians; Budget Allocation; Local Administrative Organizations

1. บทนำ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบพิเศษ คือกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา (2) รูปแบบทั่วไป คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (วัชรินทร์ อินทพรหม และคณะ, 2558: 193) โดยมีหัวหน้าฝ่ายบริหาร และสมาชิกมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้ และรัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560: 74)

ในขณะเดียวกันเมื่อมีการกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นปกครองกันเอง พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณไม่ค่อยเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ถึงแม้ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านประชาคมหมู่บ้าน แต่การจัดสรรงบประมาณไม่สามารถสะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง หากแต่เป็นการสะท้อนถึงการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่ม พวกพ้องและญาติพี่น้องของนักการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการให้ความสำคัญต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นมองว่ากระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของตน ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักการใช้เหตุผลมากกว่าการตัดสินใจโดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนและกลุ่มก้อนทางการเมือง งบประมาณสอดรับกับแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่ประชาชนกลับมีความคิดเห็นตรงกันข้าม กล่าวคือ งบประมาณที่จัดสรรส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่ตรงกับความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของคนในท้องถิ่นได้อย่างคุ้มค่า (วัณณิตา มรกตเขียว, 2552: บทคัดย่อ)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามีหลักอริยสัจ 4 ที่เป็นแนวคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ทุกข์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วสืบสาวไปหาสมุทัยที่เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ เมื่อรู้ถึงทุกข์และสมุทัยแล้วก็จะเข้าสู่กระบวนการกำหนดเป้าในการพ้นจากทุกข์ซึ่งก็คือนิโรธ และสืบสาวไปถึงหนทางหรือวิธีการที่ทำให้พ้นทุกข์ที่เรียกว่ามรรค (ชลธิชา หอมฟุ้ง, 2558: 1317) หลักอริยสัจ 4 สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณได้ โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นว่าปัญหาและความต้องการของประชาชนมีสาเหตุมาจากอะไร มีวิธีการแก้อย่างไร และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ซึ่งจะทำให้สามารถสืบหาสาเหตุ ระบุปัญหาและความต้องการของประชาชน จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและความต้องการได้อย่างตรงจุด และตอบสนองตามความต้องการของประชาชน แสดงให้เห็นว่าหากไม่มีการนำหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้จะทำให้โครงการที่นักการเมืองท้องถิ่นจัดทำขึ้นมา ไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาให้ตรงตามความต้องการได้ ทำให้สูญเสียงบ

ประมาณโดยไม่ได้ประโยชน์ใช้สอยตามเป้าหมายของโครงการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาระดับการตัดสินใจ ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจ และข้อเสนอแนะการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณแก้ไขปัญหา และยกระดับคุณภาพของคนในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 193 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 13 คน และสมาชิกสภาเทศบาล 180 คน กลุ่มตัวอย่าง การคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 886) จำนวน 131 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือกจากนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองขอนแก่น และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 รูป/คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา 2 รูป ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ 2 คน นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 8 คน รวม 12 รูป/คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2) แบบสัมภาษณ์การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ซึ่งแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) เพื่อแปลความหมายดังนี้ มากที่สุด (4.50-5.00) มาก (3.50-4.49) ปานกลาง (2.50-3.49) น้อย (1.50-2.49) และน้อยที่สุด (1.00-1.49)

เครื่องมือในการวิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนตรวจสอบ ความถูกต้องและความครอบคลุมของประเด็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และประเมินความสอดคล้องของรายการประเมินแต่ละข้อเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Object Congruence ; IOC) พบว่าทุกประเด็นการประเมิน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและแบบประเมินทั้งฉบับโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่า 1.00 ทุกข้อ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1.1) การรวบรวมเอกสารผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสืองานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.2)การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

1.3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4) แจกจ่ายแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่นอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 131 ฉบับ

1.5) รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืน ตรวจถามถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1) การรวบรวมเอกสารผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสืองานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2.2)การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์และขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

2.3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นำเสนอผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 12 รูป/คน

2.4) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 3) นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 8 คน รวม 12 รูป/คน ในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2565 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 รวมเวลา 9 เดือน

2.5) รับแบบสัมภาษณ์กลับคืนตรวจความถูกต้องความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติพรรณนา (Descriptive Sta-

tistics) สำหรับอธิบายลักษณะสำคัญทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายถึงการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สถิติที-เทส (t-test) และเอฟ-เทส (F-test) เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้ 1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3. วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท 4. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)และการแปลผลระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

(n =131)

ระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	ระดับการตัดสินใจ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1) ตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล	4.15	0.74	มาก
2) ตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่ม	4.15	0.72	มาก
3) ตัดสินใจเพื่อตอบสนองฐานคะแนนเสียงและรักษาฐานคะแนนเสียง	3.60	0.05	มาก
4) ตัดสินใจเพื่อขยายฐานคะแนนเสียง	3.85	0.88	มาก
5) ตัดสินใจโดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4	4.13	0.73	มาก
ภาพรวม	**3.98**	**0.62**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล 2) ตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่ม 3) ตัดสินใจเพื่อตอบสนองฐานคะแนนเสียงและรักษาฐานคะแนนเสียง 4) ตัดสินใจเพื่อขยายฐานคะแนนเสียง และ 5) ตัดสินใจโดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 3.98)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล และด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.15) รองลงมา คือ ด้านตัดสินใจโดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4 ($\overline{x}$ = 4.13) ด้านตัดสินใจเพื่อขยายฐานคะแนนเสียง ($\overline{x}$ = 3.85) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านตัดสินใจเพื่อตอบสนองฐานคะแนนเสียงและรักษาฐานคะแนนเสียง ($\overline{x}$ = 3.60) ตามลำดับ

5.2 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักการเมืองท้องถิ่นที่มีเพศแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2) นักการเมืองท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3) นักการเมืองท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม แตกต่างกัน

4) นักการเมืองท้องถิ่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม แตกต่างกัน

5) นักการเมืองท้องถิ่นที่มีวาระการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

6) นักการเมืองท้องถิ่นที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงรูปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตัวแปรต้น	ผลการทดสอบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น				
	T	F	Sig	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
เพศ	0.38	-	0.54	-	√
อายุ	-	1.48	0.22	-	√
การศึกษา	-	4.37	0.02*	√	-
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-	5.20	0.00**	√	-
วาระการดำรงตำแหน่ง	-	2.13	0.08	-	√
ตำแหน่ง	-	1.10	0.36	-	√

5.3 ข้อเสนอแนะการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4

1) ด้านทุกข์–ปัญหาความเดือดร้อน ควรมีการเร่งแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ปัญหาสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วย การส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ การกำจัดขยะในชุมชน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และยาเสพติด

2) สมุทัย–สาเหตุของปัญหาความเดือดร้อน ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาให้ตรงจุด ตรงความต้องการ ภายใต้ประโยชน์ของส่วนรวมและความคุ้มค่าจากการแก้ไขปัญหาและความต้องการซึ่งมีสาเหตุจากความเสื่อมสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าไม่ถึงสิทธิและสวัสดิการ ความต้องการของแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน จึงควรรับฟังปัญหาจากหลายๆมุม และพัฒนาระบบการรับแจ้งร้องทุกข์ให้มีความทันสมัย รวดเร็วมีประสิทธิภาพทันต่อความต้องการ

3) นิโรธ–การที่ปัญหาความเดือดร้อนถูกแก้ไขคลี่คลายหมดไป ควรมีการศึกษา พัฒนา และต่อยอดโครงการที่ดีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาท้องถิ่นตามความมุ่งหวังของประชาชน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข โครงการทุกโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี บ้านเมืองเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญ ก้าวล้ำทันสมัย ไม่มีความขัดแย้ง อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข

4) มรรค–ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ควรมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักหลักอริยสัจ 4 ประกอบกับหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามทางสายกลางมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม การบริหารท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นและแตกต่างจากการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การแก้ไขปัญหาจึงต้องมีความรอบคอบ ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีแตกต่างกัน รัฐควรกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร ควรทบทวนแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดสรรงบประมาณ

6. อภิปรายผล

6.1 ระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระดับการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักการเมืองท้องถิ่นมีการลงพื้นที่สอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชน มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน ที่มีความสำคัญและต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ มีใจเป็นกลางไม่อคติจัดสรรแบ่งปันโครงการให้แต่ละชุมชนอย่างเท่าเทียมและเหมาะสม เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา มีประสบการณ์ในการทำงาน จัดทำนโยบายตอบสนองตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัณณิตา มรกตเขียว (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองท้องถิ่นมีเหตุผลที่ใช้ประกอบกับการติดสินใจจัดสรรงบประมาณให้แต่ละพื้นที่ตามความเหมาะสม และภายใต้พื้นฐานทางกระบวนการที่กฎหมายกำหนด เล็งเห็นถึงปัญหาความต้องการ ความจำเป็นต่อประโยชน์ใช้สอย ความสะดวกสบาย ความยุติธรรมในการจัดสรรปันงบประมาณ และพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัณณิตา มรกตเขียว (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นใช้วิธีการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนอง บุญเพิ่ม และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง และผู้นำหมู่บ้าน ต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่นจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่ม การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองท้องถิ่นมีศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลก่อนเสนอโครงการ นำโครงการในอดีตมาเป็นตัวแบบในการตัดสินใจ เลือกโครงการที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนมากกว่าโครงการอื่นๆ สนับสนุนและรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สานต่อโครงการที่มีการทำมาอย่างต่อเนื่อง ของสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัณณิตา มรกตเขียว (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นใช้วิธี การตัดสินใจโดยใช้ทฤษฎีส่วนเพิ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคิน ดำภูผา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบาย ศึกษาการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์อนันต์ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร” ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์อนันต์ สอดคล้องตาม Process Model น้อยโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์อนันเริ่มต้นด้วยการทำประชาคมหมู่บ้าน แล้วเข้าสู่การทำประชาคมตำบล จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจโดยการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณขึ้นอยู่กับคณะผู้บริหาร บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดนโยบายงบประมาณร้ายจ่ายน้อย ตาม Group Equilibrium Model แต่มีการประชุมนอกรอบเพื่อต่อรองงบประมาณรายจ่าย ในส่วนของตัวแสดงที่มีบทบาทหลักในกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์อนันต์ คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นไปตาม Elitist Model และนักการเมืองระดับชาติและนักการเมืองท้องถิ่นระดับจังหวัดได้เข้ามามีบทบาทต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ด้านตัดสินใจเพื่อตอบสนองฐานคะแนนเสียงและรักษาฐานคะแนนเสียง การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านตัดสินใจเพื่อตอบสนองฐานคะแนนเสียงและรักษาฐานคะแนนเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองท้องถิ่นเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์กับพื้นที่ แสดงความจริงใจโดยการ

ทำงานอย่างขยันมุ่งมั่นและตั้งใจในการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่ เสนอตัวเป็นผู้ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกรวดเร็วให้ประชาชน ลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้งประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ พิสัยเลิศ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสร้างและรักษาฐานเสียงของพรรคเพื่อไทยในจังหวัดเชียงราย ระหว่าง พ.ศ. 2544 - 2562” ผลการศึกษาพบว่า การมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ สร้างการจดจำและรับรู้ต่อประชาชนได้เป็นวงกว้างและได้ยาวนาน ทำให้เข้าถึงประชาชนในการหาเสียงเลือกตั้งได้ง่าย

4) ด้านตัดสินใจเพื่อขยายฐานคะแนนเสียง การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านตัดสินใจเพื่อขยายฐานคะแนนเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับประชาชนในพื้นที่ จัดสรรโครงการทำผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้อย่างใกล้ชิด เสริมทักษะในการพูดโน้มน้าวจิตใจ และสร้างความเชื่อมั่นในการบริหาร แสดงความมุ่งมั่นและจริงใจที่จะช่วยแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริณรินทร์ วินิจฉายะจินดา และคณะ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสร้างฐานเสียงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่สังกัดพรรคการเมืองช่วงปี พ.ศ.2540 - 2557” ผลการศึกษาพบว่า ต้องลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชน ประสานงานกับชุมชนในเขตที่รับผิดชอบให้คำแนะนำแก่ประชาชน พัฒนาและส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในเขต

6.2 เปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จากการเปรียบเทียบการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 6 ด้าน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วาระการดำรงตำแหน่ง และตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นที่มีการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกัน ส่วนนักการเมืองท้องถิ่นที่มีเพศ อายุ วาระการดำรงตำแหน่ง และตำแหน่งต่างกันมีการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างรอบคอบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นรอบด้านทั้งข้อดีและข้อเสีย รวมถึงประโยชน์ใช้สอยได้จริง มีความคุ้มค่ากับสิ่งที่ลงทุน กรอบระยะเวลาในการทำโครงการ ตรงตามความต้องการของประชาชน ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักการเมืองท้องถิ่นจึงส่งผลต่อทรรศนะ มุมมอง ความคิดเห็น ความกล้า และในความเชื่อมั่นในการตัดสินใจแตกต่างกันออกไปตามภูมิความรู้ และสติปัญญาของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัณณิตา มรกตเขียว (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมจนถึงระดับชั้นมัธยมตอนต้น จึงทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านกระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม ปัจจัยด้านการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผล ปัจจัยด้านการตัดสินใจโดยใช้ทฤษฎีส่วนเพิ่ม และปัจจัยด้านการตัดสินใจเพื่อตอบสนองความต้องการของฐานคะแนนเสียง และเพื่อรักษาฐานคะแนนเสียงแตกต่างกัน เนื่องจากความรู้ความสามารถความชำนาญในงานแตกต่างกัน ซึ่งจะให้ความคิดเห็นในระดับมากในเรื่องการใช้เหตุผล เพราะหลักการจัดสรรงบประมาณควรมีการไตร่ตรองอย่างรอบครอบคำนึงให้

รอบด้าน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนอง บุญเพิ่ม และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านอายุ กับประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4

จากการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักอริยสัจ 4 ในภาพรวม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก พบว่า ด้านทุกข์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.21) รองลงมามี 2 ข้อ คือ ด้านนิโรธ และด้านมรรค ($\overline{x}$ = 4.11) และด้านสมุทัย ($\overline{x}$ = 4.07) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักการเมืองท้องถิ่นมีการลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน รับฟังความคิดเห็นและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน มีการตรวจตราสอดส่องดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ มีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงปัญหาแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด มีการวางแนวทางการพัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางของความเจริญ ก้าวล้ำทันสมัย การเดินทางสะดวกสบาย และเป็นศูนย์กลางการประชุมของภาคอีสาน ทุกโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อให้ทุกโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สร้างสังคมคุณธรรม มีความสงบสุขร่มเย็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติกร จันทะกล และ เวชสุวรรณ อาจวิชัย (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์ณัฏฐเสฏฐ์ อธิญาโณ และคณะ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการการสาธารณูปการของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11” ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมตามหลักอริยสัจ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน กล่าวคือ (1) ด้านทุกข์ (2) ด้านสมุทัย (3) ด้านนิโรธ (4) ด้านมรรค

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นควรมีการกำหนดนโยบายให้นักการเมืองท้องถิ่นนำหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน

2) สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นควรมีการกำหนดนโยบายให้นักการเมืองท้องถิ่นทำโพลสำรวจความคิดเห็น หรือให้การสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับทราบปัญหา และความพึงพอใจต่อโครงการที่ได้จัดสรรให้แต่ละพื้นที่

3) สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายในการแก้ไขระเบียบข้อกฎหมายที่ขัดขวางการทำงาน เพิ่มอำนาจและกระจายอำนาจให้แต่ละท้องถิ่นได้ตัดสินใจแก้ปัญหาและความต้องการด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการตามบริบทของแต่ละพื้นที่

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) จากผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบเหตุผล และด้านตัดสินใจโดยใช้ตัวแบบส่วนที่เพิ่มมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นนักการเมืองท้องถิ่นควรทำโพลสำรวจความคิดเห็นหรือให้การสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับทราบปัญหา และความพึงพอใจต่อโครงการที่ได้จัดสรรให้แต่ละพื้นที่

2) จากผลการวิจัยพบว่า นักการเมืองท้องถิ่นควรนำหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อ ดังนี้

1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ควรศึกษากลยุทธ์การตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้อริยสัจ 4 เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8(2), 1317.

ฐิติกร จันทะกล และ เวชสุวรรณ อาจวิชัย. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาคมตามหลักอริยสัจ 4 ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. *รายงานการวิจัย*. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

ตั้ว สิริณรินทร์ วินิจฉายะจินดา และคณะ. (2565). การสร้างฐานเสียงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่สังกัดพรรคการเมืองช่วงปี พ.ศ.2540 - 2557. *รายงานการวิจัย*. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยวิทยาลัยรามคำแหง.

ทาโร่ ยามาเน่. (2516). *สถิติ: บทวิเคราะห์เบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นิวยอร์ก: สำนักพิมพ์ฮาร์เปอร์แอนด์โรว์.

ปณิธิ อ้นสุวรรณ. (2563). บทบาททางเมืองของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต. *ดุษฎีนิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. สาขาปรัชญาการเมือง: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระครูสมุห์ณัฏฐเสฏฐ์ อธิญาโณ และคณะ. (2559). การพัฒนาการบริหารจัดการการสาธารณูปการของพระสังฆาธิการในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11. *ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาคิน ดำภูผา. (2557). การเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบาย : ศึกษาการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์อนันต์ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการเมืองและการจัดการปกครอง ภาควิชาการปกครอง. คณะรัฐศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัณณิตา มรกตเขียว. (2552). กระบวนการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

วัชรินทร์ อินทพรหม และคณะ. (2558). รูปแบบและโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบไทยกับเวียดนาม *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. 10(1), 193.

ศิริรัตน์ พิสัยเลิศ. (2563). การสร้างและรักษาฐานเสียงของพรรคเพื่อไทยในจังหวัดเชียงรายระหว่าง พ.ศ. 2544-2562. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาการเมืองและการจัดการปกครอง. คณะรัฐศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สนอง บุญเพิ่ม และคณะ. (2556). ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี. *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชากฎหมายมหาชน: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

English

Athiyano PhraSamuhnatthaset and et al. (2016). The Development of Management on Public Construction And Renovation of Sangha AdministratorsRegion 11. *Doctor of Philosophical thesis.* Buddhist Management Program.Faculty of Social Sciences: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Best, J.W. (1981). *Research in Education.* Englewood Cliff : Prentice-Hall.

Boonperm S. et al. (2013). Problems in Managing the Budget of Local Administrative Organization of Namkhun District Ubon Ratchathani Province. *Master of Laws Thesis.* Department of Public Law: Western University.

Damphupha P.. (2014). The Politics of the Polity making Process : A Study of Budgeting of Sap-Anan Tambon Administrative organization, Thasae District, Chumphon Provinve. Department of Politics and Government Management, Department of Government. *Faculty of Political Science*. Chulalongkorn University.

Homfung C.. (2015). The Development of an Instructional Model by Applying the Four Noble Truths to Enhance Critical Reading and Creative Problem Solving Abilities of Undergraduate Students. *Academic Journal Veridian E-Journal, Silpakorn University Humanities, Social Sciences and Arts*. 8(2), 1317.

Juntakon T. and Ardwichai W.. (2022). Community Participation based on The Four Noble Truths in the Preparation of Local Development Plan of Khampom Subdistrict Administrative Organization, Wapi Pathum District, Maha Sarakham Province. *Department of Local Government According to Buddhism*. Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus.

Moragotkhew W.. (2009). Loca Politicians' Decsion-making procedures Regarding Budget Allocation in Sub-District Administration Organizations : A Case Study of Nam Yuen District Administration Organization. Ubon Ratchathani Province. *Master of Political Science Thesis.* Graduate School : Ubon Ratchathani University.

Onnsuwan P.. (2020). Political Role of Councilor of Bangkok and District Councilor. *Doctor of Political Science Thesis.* Department of Political Philosophy, Ramkhamhaeng University.

Pisailert S.. (2020). Building and Maintaining Pheu Thai Party' Electoral Base in Chiang Rai Province During 2001 – 2019. *Master's Degree Thesis*. Department of Politics and Government Management, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University.

Secretariat of the Senate. (2017). *Constitution of the Kingdom of Thailand 2017*. (3rd ed). Bangkok: Secretariat of the Senate.

Yamane T.. (1973). *tatistics: An Introductory Analysis.* (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.

Vinijchayajinda T. S. et al. (2022). The Building a Vote Base of Bangkok Councilors Affiliated with Political Parties During the Year 1997 – 2014. *Research Report.* Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University College.